

QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) INFERJURI

MAGISTRAT DOTTOR PAUL COPPINI LL.D.

Avviż Numru: 5/2018 PC

Paul u Agnes konjuġi Portelli

vs

Carmel Mifsud

sentenza preliminari

Illum il-Ħamis, 20 ta' Ġunju 2019

Il-Qorti,

Rat l-Avviż li permezz tiegħu l-atturi talbu lill-konvenut jgħid għaliex m'għandhiex din il-Qorti:

1. Tiddikjara li huwa ottjena l-ħlas indebitu, jew bħala riżultat ta' dikjarazzjonijiet qarrieqa, foloz u inveritieri tiegħu, l-ammont ta' sebat elef u hames mitt ewro (€7500), bħala pagament doppju għal xogħol li huwa wettaq, u tliet elef disa' mija u erbgħa u sittin ewro u disgħa u tmenin ċenteżmu (€3964.89€) għal xogħol li in parti huwa fil-verita' qatt ma wettaq u li in parti għalih huwa thallas darbtejn; u
2. Konsegwentement tikkundanah jirrifondi lill-atturi dawn is-somom ammontanti komplessivament għal h̄dax-il elf erba' mija u erbgħa u sittin ewro u disgħa u tmenin ċenteżmu (€11,464.89€) flimkien mal-imgħaxijiet relattivi mid-data tal-pagament indebitu sad-data ta' rifużjoni effettiva.

Rat ir-Risposta tal-konvenut li eċċepixxa:

1. Illi fl-ewwel lok l-konvenut jeċċepixxi *r-res judicata* stante illi hekk kif jingħad mill-attur stess il-fatti tal-kawżaz huma dawk li ġia ġew trattati saħansitra anke fl-Appell fis-sentenza mogħtija fl-24 ta' Ġunju 2017 fl-istess ismijiet;

2. Illi fit-tieni lok, u mingħajr preġudizzju jirriżult illi dak li qed jingħad mill-atturi huwa totalment infundat fid-dritt u fil-fatt.

Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż kontra r-rikorrenti u bl-ingunzjoni għas-subbizzjoni tal-istess rikorrenti.

Rat id-digriet tagħha tal-11 ta' Ottubru 2018 fejn laqgħet it-talba tal-konvenut għall-allegazzjoni tal-atti tal-kawża bl-ismijiet: Carmel Mifsud vs Paul Portelli (Avviżi Nru. 10/2013 u 4/2014) decizi mill-Qorti tal-Appell Inferjuri fit-23 ta' Ġunju 2017.

Rat in-Noti ta' sottomissjonijiet rispettivi tal-partijiet dwar l-eċċezzjoni *tar-res judicata*.

Rat il-verbal tal-udjenza tas-26 ta' Frar 2019 fejn halliet il-kawża għal-lum għas-sentenza dwar din l-eċċezzjoni.

Rat l-atti l-oħra tal-kawża.

Ikkunsidrat:

Illi permezz ta' din il-kawża l-atturi qegħdin jitlobu li l-konvenut jiġi ordnat jirrifondilhom is-somom indikati fl-Avviż li huma jallegaw li ġew imħallsa ndebitament minħabba dikjarazzjonijiet qarrieqa, foloz u inveritieri da parti tal-konvenut. Il-konvenut eċċepixxa preliminarjament *ir-res judicata* għaliex jikkontendi li l-kwistjonijiet imqajma mill-atturi f'din il-kawża ġia ġew investigati u decizi fiż-żewġ kawżi msemmija, li l-atti tagħhom ġew allegati ma' dik presenti.

Din is-sentenza hija limitata għal decizjoni dwar din l-eċċezzjoni.

Kif ġie ribadit mill-Qorti tagħna: “ ... *l-eċċezzjoni tal-gudikat għandha bbala sisien tagħha l-interess pubbliku u hija mahsuba biex thares ic-certezza tal-jeddijiet li jkunnu ġew definiti f'sentenza, li tbiegħed il-possibilita' ta' decizjonijiet li jmorru kontra xulxin u li ttejjem il-possibilita' ta' kwistjonijiet li jibqgħu miftuba bi hsara tal-jeddijiet stabiliti bis-sentenza li tkun ingħatat.*”¹

Il-kwistjoni li trid għalhekk tiġi riżolta permezz tas-sentenza presenti, tirrigwarda l-fatt jekk jikkonkorru l-elementi kollha meħtieġa sabiex tirnexxi tali eċċezzjoni, u cioè' dawk tal-*eadem res, personae* u *causa*. Dan ifisser, fil-każ in ezami, li f'dawn il-kawżi, sew dawk ġia decizi kif ukoll dik pendent, jrid ikun hemm l-istess oġġett, l-istess partijiet u l-istess mertu.²

Kif jgħalliem il-**Mattirolo**: “ ... *a costituire l'eccezione della cosa giudicata, occorre la triplice identità della cosa (res), del titolo (causa petendi), delle persone e della qualità in cui si agiscono (conditio personarum). ... affinché competa l'eccezione della cosa giudicata è necessario che:*

(a) *La cosa domandata sia la stessa;*

(b) *La domanda sia fondata sulla medesima causa;*

¹ Prim' Awla, 25.09.2003: Charles Cortis vs Francis Aquilina et;

² Ibid.

(c) *La domanda sia tra le medesime parti e proposta da esse e contro di esse nelle medesime qualità*.”³

Niġu għalhekk sabiex neżaminaw ir-reqwiziti msemmija wiehed wiehed:

Personae: Mhux kontestat li l-partijiet f'dawn il-kawzi huma l-istess, u jidhru fl-istess kwalita' personali tagħhom, u cioè' Carmel Mifsud minn naħa u Paul Portelli min-naħa l-oħra. Fil-kawza presenti giet imdahħla wkoll mart Paul Portelli, li għalkemm ma kenitx giet inkluzja fil-kawza l-oħra, jista' jingħad li daww il-kawzi kienu jolqtu lilha wkoll bħala kompartecipi fil-komunjoni tal-akkwisti li għandha ma' żewġha.

Res jew *'la cosa domandata'* kif isejħilha l-Mattirolo: Dwar dan ir-reqwizit l-istess awtur jgħid: *“Egli e' per se evidente che il precedente giudicato, il quale verti' sopra un determinato oggetto, non puo' essere di ostacolo a che si proponga una nuova domanda, diretta ad ottenere una cosa diversa da quella, che constitui' argomento di quell' giudicato. ...Il **Marcade'** ...ci fornisce un criterio razionale, atto, in ogni caso, a farci conoscere se e quando vi sia identita' di oggetti – fra la prima domanda sopra di cui fu statuito con sentenza – e la seconda che si vorrebbe oppugnare con l'eccezione rei judicatae – Fa d'uopo, egli dice, esaminare la questione, che l'attore solleva con la seconda domanda, sia o non sia stata di gia' decisa col giudicato precedente; se, in altri termini, il punto, che si pretenderebbe in oggi di discutere, sia gia' stato giudicato con la precedente sentenza, ovvero se questa abbia lasciato il detto punto impregudicato, insoluto. Ed a questo fine, conviene porre a confronto il principio, affermato con la decisione anteriore, e la domanda, che si vorrebbe far valere nel secondo giudizio: se questa domanda non e' contraddetta, non e' esclusa, e percio' puo' coesistere col principio contenuto nella disposizione della sentenza, si conchiudera' che non v'e' ostacolo di cosa giudicata, che si tratta di domanda nuova, non ancora giudicata: se invece la contraddizione esiste, se la coesistenza della domanda col dispositivo appare impossibile, si dovra' ritenere che v'ha identita' di oggetto fra il punto gia' deciso e la nuova domanda, e che quindi sopra di questa gia' vi e' la cosa giudicata.”*⁴

Fil-każ in ezami naraw li sew il-kawza presenti kif ukoll l-Avviz Numru 4/2014 jirrigwardaw xogħolijiet edilizji li kien għamel Carmel Mifsud fuq tinda tal-baqar fil-limiti tan-Nadur, proprjeta' tal-konjuġi Portelli. Il-kawza l-oħra (Avviz Nru. 10/2013) kienet tikkoncerna bilanċ ta' prezz tal-bejgħ ta' beni mmobbli minn Mifsud lil Portelli, u għalhekk, għalkemm ma kellha xejn x'taqsam mal-xogħolijiet ta' kostruzzjoni mwettqa mill-konvenut presenti, tista' tkun rilevanti għaliha sabiex jiġi ndgat jekk il-pagamenti, jew xi whud minnhom, li l-atturi qegħdin jindikaw li għamlu fil-kawza presenti, kienux proprjament saru in konsiderazzjoni tal-prezz ta' dak il-bejgħ.

Causa: L-awtur hawn citat jgħidilna f'dan ir-rigward li:

*“Secondo noi, la causa, di cui si ragiona, consiste nel titolo, ossia nel fatto giuridico che sta a fondamento del diritto dedotto in giudizio. Così, se io chiedo mille lire, che pretendo avere dato a mutuo al convenuto, la causa petendi sara' il contratto di mutuo; se domando lire 10 mila, quale prezzo di una cosa da me venduta al convenuto, la causa stara' nella vendita.”*⁵

Fil-każ in ezami it-titlu jew fatt ġuridiku li fuqu l-atturi qegħdin jibbażaw t-talba tagħhom, hija l-pretensjoni ta' hlasijiet indebiti li saru lill-konvenut, in parti anke bħala konsegwenza tas-sentenza fil-kawza precedenti (Avviz Nru. 4/2014) hawn indikata. F'dik il-kawza Mifsud kien talab il-hlas tal-bilanċ dovut għax-xogħolijiet edilizji li kien

³ Trattato di Diritto Giudiziario Civile Italiano; Vol. V, 5ta ed. 1905, para. 37, pag. 45

⁴ Op. Cit. Para. 41, pag. 48 – 49

⁵ Op. Cit. Para. 43 pag. 51 – 52

għamel lil Portelli, li min-naħa tiegħu ddefenda ruħu billi kkontenda li x-xogħol ma kienx skont is-sengħa u l-arti, u fi kwalunkwe każ talab rendikont ta' kif Mifsud wasal għall-figura tal-ammont mitlub. Imkien ma allega, kif qiegħed jagħmel fil-kawża presenti li Mifsud kien ġia tħallas dak dovut lilu, haġa li allegatament sar jaf biss wara li skopra d-dokumenti annessi mal-kawża presenti.

Allura ma jistax jingħad għalhekk li hawnhekk teżisti l-identita' ta' *causa*, kif imfissra fid-dottrina citata.

Għaldaqstant, billi, kif rajna, jonqos ir-rekwiżit tal-*eadem causa petendi* fil-kawża presenti meta tiġi kontrastata ma' dak mitlub fil-kawża precedenti, l-Avviz Numru 4/2014, bejn l-istess kontendenti, tiġhad l-eċċezzjoni tar-*res judicata*, u tħalli l-kawża għall-kontinwazzjoni fuq il-mertu.

L-ispejjeż jibqgħu riservati.

(ft) Paul Coppini
Magistrat

(ft) Silvio Xerri
D/Registratur

Vera Kopja

Għar-Registratur

20.06.2019 – Avv5.2018 – Portelli Paul et vs Mifsud Carmel
1246